Științe economice

Bogdan-Constantin Andronic

Performanța firmei

POLIROM

Bogdan-Constantin Andronic

PERFORMANȚA FIRMEI

Abordare transdisciplinară în analiza microeconomică

Prefață de acad. Radu Miron

209 HM
UNIVERSITATEA
BIBLIOTECA 1

Polirom
2000

CUPRINS

Prefață (acad. Radu Miron) 9

CUVÂNT INTRODUCTIV 11

Capitolul I

PROFITUL ŞI RENTABILITATEA - CRITERII ESENŢIALE DE APRECIERE A EFICIENŢEI ECONOMICE A ÎNTREPRINDERII 15

1.1. Abordarea sistemică a activității economice - fundament al studiului eficienței economice 15

1.2. Adaptarea informației contabile la rigorile analizei economico-financiare ... 19

1.3. Delimitări conceptuale inițiale: eficiență, eficacitate, performanță 23

1.4. Unele posibilități de abordare a performanței globale a întreprinderii 27

1.4.1. Dimensiunile eficienței economice a întreprinderii văzute ca sistem 28

1.4.2. Indicatori de „maximizat" și indicatori de „minimizat" - un tablou sinoptic al indicatorilor eficienței economice 31

1.5. Rentabilitatea - măsură a „calității" activității întreprinderii 34

1.5.1. Profitul - expresia absolută a evoluției real pozitive a firmei 34

1.5.1.1. Conceptul de profit 35

1.5.1.2. Tipuri de profit 37

1.5.2. Treptele creării rezultatului exercițiului - soldurile intermediare de gestiune 40

1.5.3. Rolul și determinarea capacității de autofinanțare a întreprinderii 47

1.5.4. Rentabilitatea: o noțiune relativă. Componentele rentabilității economice și financiare a întreprinderii 49

1.5.5. Relații de condiționare reciprocă între rentabilitate și lichiditate 57

1.6. Profitul și rentabilitatea în cadrul sistemului de obiective strategice ale întreprinderii, cu exemplificare în industria mobilei 58

1.6.1. Este maximizarea profitului principalul obiectiv al întreprinderii? Modele de comportament economic al întreprinderii 58

1.6.2. Structura relațiilor de putere, motivația organizațională și decizia economică în întreprindere 61

Capitolul II
PROFITUL ŞI RENTABILITATEA ÎN CONTEXTUL CREŞTERII MICROECONOMICE 66
2.1. Probleme de actualitate ale creşterii microeconomice în România 66
2.1.1. Valori economice şi modele de creştere: impactul asupra planificării economice 66
2.1.2. „Un al treilea drum?" 69
2.1.3. Este posibil un model de creştere microeconomică în contextul tranziţiei economice din România? 73
2.2. Creşterea microeconomică în unităţile cu specific industrial 79
2.2.1. Structura industriei şi creşterea: cauzalităţi şi interdependenţe 79
2.2.2. Industriile „în creştere" şi industriile moderne 83
2.2.3. Creşterea ansamblului industrial 85
2.2.4. Investiţiile de inovaţie şi creşterea economică 87
2.2.5. Investiţiile de creştere şi profitul 91
2.3. Implicaţiile manageriale ale creşterii la nivel de întreprindere 92
2.3.1. Strategii de creştere a întreprinderii 92
2.3.2. Soluţii organizatorice în cadrul unui demers strategic de creştere 94
2.3.3. Condiţii şi rigori financiare ale realizării unei strategii de creştere 95
2.4. Probleme specifice ale creşterii la nivel microeconomic 99
2.4.1. Contradicţii şi riscuri ale creşterii întreprinderii. Creşterea şi eficienţa economică 99
2.4.2. Arbitrajul economii - dezeconomii de scară şi dimensiunea întreprinderii 104

Capitolul III
FACTORII DE INFLUENŢĂ A PROFITULUI ŞI RENTABILITATEA 109
3.1. Profitabilitatea firmei: o viziune globală şi strategică 109
3.2. Influenţa „tandemului" cost - preţ asupra profitabilităţii întreprinderii 119
3.2.1. Obiectivele politicii de preţ şi costul 120
3.2.2. Impactul metodelor de fundamentare a preţului pe bază de costuri asupra nivelului profitului 121
3.3. Obligaţii fiscale legate de profit şi repartizarea profitului net 126
3.4. Caracteristicile concurenţiale ale sectorului de activitate. Riscul sectorial şi rentabilitatea 129
3.5. Estimarea sensibilităţii profitului şi rentabilităţii în raport cu factorii de influenţă 135
3.5.1. Analiza factorială şi marginală a profitului 135
3.5.2. Consideraţii privind elasticitatea ca instrument de analiză a rentabilităţii 139

3.5.3. Pragurile „de închidere" şi de rentabilitate 146
3.5.4. Levierul de exploatare – indicator al sensibilităţii profitului şi rentabilităţii 150
3.6. Două modalităţi grafice de reflectare a posibilităţilor de maximizare a rezultatului firmei 152

Capitolul IV

DECIZIA ECONOMICĂ ÎN CONDIŢII DE RISC ŞI INCERTITUDINE ... 156
4.1. Preferinţe şi utilitate economică 157
4.2. Elemente, factori şi etape ale deciziei în condiţii de risc şi incertitudine 166
4.3. Metode şi instrumente privind deciziile în condiţii de risc şi incertitudine 172
4.4. Relaţia rentabilitate – risc şi decizia financiară 181
4.4.1. Rentabilitatea activelor de risc 182
4.4.1.1. Estimarea riscului unui activ pe baza modelelor de piaţă 182
4.4.1.2. „Dreapta" pieţei activelor de risc 183
4.4.1.3. Alte dezvoltări ale teoriei pieţelor financiare 185
4.4.2. Riscul şi selectarea proiectelor de investiţii 187
4.4.2.1. Selectarea proiectelor în funcţie de riscul pieţei 187
4.4.2.2. Un demers metodologic dublu 187
4.4.2.3. Relaţia dintre echivalentul cert şi rata ajustată la risc 188
4.4.3. Rata rentabilităţii investiţiilor întreprinderilor îndatorate 190
4.4.3.1. Câteva precizări teoretice privind îndatorarea întreprinderilor 190
4.4.3.2. Efectele neutre ale finanţării asupra valorii şi costului capitalului întreprinderii 191
4.4.3.3. Relaţia rentabilitate – risc a capitalurilor proprii ale întreprinderii îndatorate 194

Capitolul V

UNELE ASPECTE CALITATIVE ALE MAXIMIZĂRII REZULTATELOR ECONOMICE LA MICROSCARĂ, ÎN CONDIŢII DE RISC ŞI INCERTITUDINE 198
5.1. Configurarea informaţiei economice în condiţii de risc şi incertitudine 198
5.2. Modelarea economică – confluenţa între înţelegere şi acţiune eficientă asupra realităţii economice 205
5.3. Căutarea optimului economic – demers al acţiunii economice performante 212

Capitolul VI
ABORDAREA PROBLEMELOR ECONOMICE ÎN CONTEXT *FUZZY* 224

6.1. Reprezentarea tridimensională a problemelor de evaluare (decizie) în condiţii de incertitudine 224

6.2. Calculul unor indicatori economici ai rentabilităţii prin metoda *fuzzy* 226

6.3. Exprimarea sub formă de graf a relaţiilor cauzale dintre factorii economici 229

6.4. Intervale de „negociere" în estimarea valorii economice 231

6.5. Aplicarea metodologiei de calcul *fuzzy* la verificarea corectitudinii calculelor previzionale ale rentabilităţii financiare într-un context global 235

ANEXĂ 243

1. Mulţimi *fuzzy* – precizări conceptuale şi explicaţii preliminare demersului economic 243
2. Numere *fuzzy* 245
3. Elemente de calcul logic *fuzzy* 249

BIBLIOGRAFIE 252